



*Het Vlaams ApothekersNetwerk (kortweg VAN) zet het medicatieschema helemaal op de kaart. Met dit initiatief willen ze de patiënt op weg helpen naar een beter medicatiegebruik. Mogelijk levert dit heel wat gezondheidswinst op. In een uitgebreide mediacampagne onder het motto 'Geraak je er ook niet meer aan uit?' stelt VAN aan de patiënt de diensten voor die apothekers kunnen leveren.*

Geneesmiddelen innemen is een complexe taak. Af en toe lijkt het een wirwar aan informatie waarbij de patiënt door de bomen het bos niet meer ziet: wanneer en hoe moet hij welke geneesmiddelen nemen. Bovendien kan de medicatie worden voorgeschreven door verschillende artsen (huisarts, specialist, in ziekenhuissetting) en is de informatie niet altijd eenduidig. Tot slot gebruiken patiënten ook geneesmiddelen in zelfzorg. Hoe dit alles juist te combineren? Kan het wel samen? En hoe is het gesteld met de therapietrouw? Veel patiënten kunnen baat hebben bij een eenduidig medicatieschema, zodat ze hun geneesmiddelen op een overzichtelijke, correcte manier kunnen innemen. Zo'n medicatieschema wordt best gedeeld tussen patiënt, huisarts, apotheker en verpleegkundige, zodat allen eenzelfde visie hebben over wat de patiënt aan medicatie neemt en hoe hij dit best doet.

### **Definitie**

Het medicatieschema is het geheel van gestandaardiseerde informatie over alle actieve medicatie van een patiënt, met inbegrip van de identiteit van de geneesmiddelen, de posologie (=dosis), de indicatie (=waarvoor dient de medicatie), relevante gebruiksaanwijzingen en bijkomende informatie waar nodig. De Vlaamse apothekers zetten zich in om stapsgewijze meer en meer patiënten die het nodig hebben een medicatieschema te bezorgen.

### **Werkwijze**

Hoe gaan ze hierbij te werk? Dit gebeurt volgens een driestappenmodel:

- 1) de patiënt informeert de apotheker over de geneesmiddelen en gezondheidsproducten die hij normaal neemt en op welke manier hij dit doet. Dit gebeurt vaak door een leeg schema mee te geven dat thuis wordt ingevuld en terug meegebracht wordt naar de apotheek.
- 2) de apotheker overloopt de informatie door de patiënt aangereikt en vult deze aan/corrigeert deze met informatie uit het farmaceutisch dossier, informatie op de voorschriften, ... Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan bv. dubbelmedicatie of aan de gebruiksinstructies.
- 3) een nieuw medicatieschema wordt op basis van voorgaande opgemaakt, uitgeprint en aan de patiënt overhandigd. Hierbij drukt de apotheker de patiënt op het hart dat hij dit schema moet meenemen naar de huisarts bij zijn volgend bezoek, zodat u kan nakijken of hij het allemaal wel zo bedoeld heeft. Het is tevens een nuttig document voor de thuisverpleegkundige, de mantelzorger of bij opname in het ziekenhuis.

### **Waarom nemen apothekers dit initiatief?**

Er zijn te veel patiënten die in het ziekenhuis belanden of waarbij complicaties optreden door geneesmiddelgebonden problemen. Men kan dan ook verwachten dat door een juister gebruik van geneesmiddelen en door een toename van de therapietrouw belangrijke gezondheidswinst kan gemaakt worden. Een medicatieschema kan hierbij een hulpmiddel zijn.

Medicatieschema's aanmaken is een taak voor zorgverleners die geneesmiddelen voorschrijven of afleveren. De arts doet dat op basis van het globaal medisch dossier, de apotheker vindt die informatie terug in het farmaceutisch dossier. Daarbij ziet de apotheker de voorschriften van de verschillende voorschrijvers van de patiënt en is hij ook vaak op de hoogte van het gebruik van zelfzorgmedicatie. Bovendien zal de apotheker dankzij het Gedeeld Farmaceutisch Dossier niet alleen over informatie beschikken van de door hem afgeleverde medicatie, maar ook van geneesmiddelen

die bv. tijdens een wachtdienst bij een andere apotheker werden afgehaald. Dit maakt het overzicht zeer volledig.

Idealiter werken we hierbij met een gedeeld elektronisch medicatieschema. In afwachting dat dit er komt met Vitalink, willen de apothekers de patiënten nu al op weg helpen naar een beter medicatiegebruik. Daarbij is het de patiënt zelf die zijn medicatieschema voorlegt aan de verschillende zorgverstrekkers.

### **Conclusie: de voordelen op een rij**

Het medicatieschema moet zorgverstrekkers toelaten hun zorgtaak maximaal op te nemen en de kwaliteit van de zorg te verbeteren.

De apotheker kan aan de hand van het medicatieschema gemakkelijker geneesmiddelgebonden problemen opsporen. Hij kan het schema samen met de patiënt en op basis van de input van de andere zorgverleners actueel houden en bevattelijk voor die patiënt of zijn mantelzorger. Bovendien kan de apotheker door een bijkomende controle nagaan of er geen onverenigbaarheden zijn, of er geen dubbele medicatie wordt genomen ...

De huisarts kan bij het voorschrijven van medicatie rekening houden met de actuele situatie en bijkomende instructies geven of het medicatieschema al dan niet aanpassen. De specialist kan de volledige context inschatten. Bij opname in een ziekenhuis beschikken alle betrokkenen over de correcte medicatiegegevens.

Communicatie binnen het zorgteam van elke patiënt is cruciaal om de medicamenteuze behandeling zo goed mogelijk op te volgen en bij te sturen. Het medicatieschema is daarbij hét middel bij uitstek om dat waar te maken. Zo kunnen we ook gezondheidswinst boeken door rationeler geneesmiddelengebruik.

### **Campagne**

In mei stellen alle Vlaamse apothekers het medicatieschema centraal. Daarom lanceert VAN een campagne om het publiek te sensibiliseren. In elke deelnemende apotheek hangt een affiche en wordt de patiënt geïnformeerd via de Apotheekkrant en folders. In die communicatie wordt uitdrukkelijk gewezen op het belang van een goede samenwerking tussen arts, apotheker en thuisverpleegkundige. Elke patiënt kan in de apotheek een medicatieschema laten opstellen. De apotheker vraagt de patiënt uitdrukkelijk om dit schema mee te nemen bij een volgend bezoek aan de huisarts.

Meer informatie over de campagne vindt u op [www.vlaamsapothekersnetwerk.be](http://www.vlaamsapothekersnetwerk.be).

Dit is een initiatief van het Vlaams Apothekersnetwerk en krijgt de steun van de Vlaamse overheid.

Met vriendelijke groeten,

Thierry De Heyn, voorzitter  
Hilde Deneyer, algemeen directeur